

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Καθηγητής
Δικαίου και Διοίκησης στο Ελληνικό Ανοικτό
Πανεπιστήμιο

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Χαράλαμπος Ανθόπουλος είναι Καθηγητής Δικαίου και Διοίκησης στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και Τακτικό Μέλος στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Έχει διδάξει Συνταγματικό Δίκαιο και Δίκαιο των Μέσων Ενημέρωσης στο Νομικό Τμήμα του ΑΠΘ (1993-1995) και Ηθική και Δεοντολογία των Μέσων Ενημέρωσης στο ΠΜΣ του Παντείου Πανεπιστημίου «Ψυχολογία και ΜΜΕ» (2003-2009). Είναι συγγραφέας των βιβλίων Το συνταγματικό δικαίωμα στην ελευθερία της συνείδησης (1992), Το πρόβλημα της λειτουργικής δέσμευσης των θεμελιωδών δικαιωμάτων (1993), Εθελοντισμός, Αλληλεγγύη και Δημοκρατία (2000), Προστασία κατά του ρατσισμού και ελευθερία της πληροφόρησης (2000), Νέες διαστάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων (2001), Εκλογικά συστήματα και συνταγματικές δεσμεύσεις (2016) και συνεπιμελητής του συλλογικού έργου Σύνταγμα - Κατ' άρθρο ερμηνεία (2017). Έχει συγγράψει πάνω από εβδομήντα νομικές μελέτες δημοσιευμένες σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους κατά την περίοδο 1993-2019 και περίπου 250 άρθρα σε θέματα Συνταγματικού Δικαίου και πολιτικής δημοσιευμένα στον ημερήσιο και ηλεκτρονικό Τύπο κατά την περίοδο 2010-2020.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ I. Μονογραφίες

1. Το πρόβλημα της λειτουργικής δέσμευσης των θεμελιωδών δικαιωμάτων, Διδακτορική διατριβή, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 1993.
2. Το συνταγματικό δικαίωμα στην ελευθερία της συνείδησης, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 1992.

3. Εθελοντισμός, Αλληλεγγύη και Δημοκρατία. Η εθελοντική δράση στην συνταγματική προοπτική, Εκδόσεις Οξύ, Αθήνα, 2000.
4. Προστασία κατά του ρατσισμού και ελευθερία της πληροφόρησης. Ένα συνταγματικό δίλημμα, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2000.
5. Εκλογικά συστήματα και συνταγματικές δεσμεύσεις. Μια συγκριτική ανάλυση μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2016.

II. Συλλογές μελετών

6. Νέες διαστάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2001.

III. Επιμέλειες συλλογικών τόμων και μεταφράσεων

7. Χ. Βερναρδάκη - Γ. Μαυρή - Χ. Ανθόπουλου (επιμ.), Οι νέοι του καιρού μας. Αξίες, στάσεις και αντιλήψεις της Ελληνικής νεολαίας (1997 - 1999), Εκδόσεις Παπαζήση, 2000.
8. Κ. Χρυσόγονου - Π. Νάσκου-Περράκη - Χ. Ανθόπουλου (επιμ.), Κατ' άρθρον ερμηνεία της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, Αθήνα - Κομοτηνή, 2002.
9. Χ. Ανθόπουλου - Ξ. Κοντιάδη - Θ. Παπαθεοδώρου (επιμ.), Ασφάλεια και δικαιώματα στην κοινωνία της διακινδύνευσης, Αθήνα - Κομοτηνή, 2005.
10. Ξ. Κοντιάδη - Χ. Ανθόπουλου (επιμ.), Κρίση του ελληνικού πολιτικού συστήματος; Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2008.
11. Χ. Ανθόπουλου - Γ. Κατρούγκαλου - Ξ. Κοντιάδη - Γ. Τασόπουλου (επιμ.), Σύνταγμα και ερμηνεία: η συμβολή του Δημήτρη Τσάτσου, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή, 2008.
12. Χ. Ανθόπουλου - Χ. Ακριβοπούλου, Επιστημονική επιμέλεια - Εισαγωγή σε: Paolo Ridola, Τα θεμελιώδη δικαιώματα στην ιστορική εξέλιξη του συνταγματισμού, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2010.

13. Φ. Σπυρόπουλου, Ξ. Κοντιάδη, Χ. Ανθόπουλου, Γ. Γεραπετρίτη (επιμ.), Σύνταγμα - Κατ' άρθρο ερμηνεία, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2017.
14. Ξ. Κοντιάδη, Αχ. Αιμιλιανίδη, Χ. Ανθόπουλου, Η δημόσια διοίκηση μετά την κρίση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2019

IV. Μελέτες σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους

15. Η προστασία της υγείας ως θεμελιώδες κοινωνικό δικαίωμα, Το Σύνταγμα, τεύχ. 4, 1993, σ. 741 - 783.
16. Το πρόβλημα της συνταγματικότητας της κοινωνικής θητείας (Με αφορμή την πρόσφατη γνωμοδότηση του ΝΣΚ), Υπεράσπιση, 1993, σ. 1071 - 1091.
17. Το δικαίωμα για πλουραλιστική πληροφόρηση: Συνταγματικές όψεις, Το Σύνταγμα, Επιστημονικά συνέδρια, Τα Εικοσάχρονα του Συντάγματος 1975, τόμος 1, Αθήνα - Κομοτηνή 1998, σ. 1 - 32.
18. Η τηλεοπτική επιχείρηση μεταξύ πλουραλισμού και ανταγωνισμού, Το Σύνταγμα, τεύχ. 4, 1995, σ. 833 - 851.
19. Οι σχέσεις μεταξύ ραδιοτηλεοπτικών και εκδοτικών επιχειρήσεων», Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου, Έτος 2^ο, τεύχος Α', Μάρτιος 1996, σ. 65 - 80.
20. Η αυτορρύθμιση των μέσων πληροφόρησης. Γενικές όψεις, Το Σύνταγμα, 34/1999, σ. 435 - 468.
21. Όψεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων στον Κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ, Αρμενόπουλος, τεύχ. 8, 1999, σ. 1039 - 1052.
22. Πληροφόρηση και ρατσισμός, σε: Μετανάστες, Ρατσισμός και Ξενοφοβία Ελληνικές και Ευρωπαϊκές Εμπειρίες Διακρίσεων», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1998, σ. 159 - 181.
23. Η απαγόρευση του ρατσιστικού λόγου ως συνταγματικό πρόβλημα, υπό δημοσίευση σε: Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου, τεύχ. 1, 2001, σ. 31 - 52.
24. Νομική και δεοντολογική προστασία κατά του ρατσισμού στο πεδίο της πληροφόρησης, σε: Χρονικά, τεύχ. 11 - 12, 2001, σ. 27 - 49.

25. Το δικαίωμα στη μόρφωση, τα Π.Σ.Ε. και το ΣτΕ, Δικαιώματα του Ανθρώπου, τεύχ. 5, 2000, σ. 147 - 156.
26. Η ελευθερία της συνείδησης ως αυτόνομο δικαίωμα, Ευρωπαϊκή Έκφραση, τεύχ. 36, 2000, σ. 40 - 46.
27. Freedom of conscience and freedom of religion in the Greek Constitution, υπό δημοσίευση σε: A. Weber (επιμ.), Fundamental Rights in Europe and North America, Part B: The Individual Rights, 2002, Εκδόσεις Kluwer, σ. 89 - 101.
28. Το συμφέρον του παιδιού (άρθρο 3 της Σύμβασης των δικαιωμάτων του παιδιού) σε: Π. Νάσκου-Περράκη - Κ. Χρυσόγονου - Χ. Ανθόπουλου (επιμ.), Η Σύμβαση των δικαιωμάτων του παιδιού. Ερμηνεία κατ' άρθρον, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 2001.
29. Κώδικας δεοντολογίας για την προστασία των ανηλίκων στο πεδίο της ραδιοτηλεόρασης, Αθήνα, 1999 (Ομάδα εργασίας, με επιστημονικό υπεύθυνο τον καθηγητή Κλ. Ναυρίδη).
30. Εθελοντισμός και συνταγματικές αξίες, σε: Χ. Ανθόπουλου, Νέες διαστάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ό.π., σ. 237 - 280.
31. Ραδιοτηλεόραση και συνταγματική αναθεώρηση, σε: Δικαιώματα του Ανθρώπου, τεύχ. 10, 2001, σ. 385 - 404.
32. Όψεις της συνταγματικής δημοκρατίας. Στο παράδειγμα του άρθρου 25§1 του Συντάγματος, σε: Δ. Τσάτσου - Ευ. Βενιζέλου - Ξ. Κοντιάδη (επιμ.), Το νέο Σύνταγμα, Αθήνα - Κομοτηνή, 2001, σ. 153 - 178.
33. Η τριτενέργεια των θεμελιωδών δικαιωμάτων ως συνταγματική αρχή. Μια ανάλυση του άρθρου 25§1 εδ. γ' του Συντάγματος, σε: Δικαιώματα του Ανθρώπου, τευχ. 15, 2002, σ. 677 - 708.
34. Πολιτικά κόμματα και μη κυβερνητικές οργανώσεις, σε: Δ. Τσάτσου - Ξ. Κοντιάδη (επιμ.), Το μέλλον των πολιτικών κομμάτων, Αθήνα, 2003, σ. 177 - 191.
35. Political Parties and non governmental organisations, σε: D. Tsatsos - Ev. Venizelos - X. Contiades (eds.), Political Parties in the 21st Century, Bruxelles, 2004, σ. 169 - 183.
36. Συνταγματική ερμηνεία και θεμελιώδη δικαιώματα. Η προσέγγιση του Δ. Τσάτσου, σε: Σύνταγμα - Ελληνική Πολιτεία - Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία.

- Αφιέρωμα στον Δ. Τσάτσο, Αθήνα - Κομοτηνή 2004, σ. 171 - 203.
37. Ελευθερία της πληροφόρησης και δικαιώματα της προσωπικότητας: Η αστική ευθύνη των μέσων ενημέρωσης, σε: Μ. Τσαπόγα - Δ. Χριστόπουλου (επιμ.), Τα δικαιώματα στην Ελλάδα 1953 - 2003. Από το τέλος του εμφυλίου στο τέλος της μεταπολίτευσης, Αθήνα 2004, σ. 290 - 303.
38. Κρατικό ραδιοτηλεοπτικό μονοπώλιο, μέθοδοι ερμηνείας και θεωρίες του Συντάγματος, σε: Τόμος τιμητικός του Συμβουλίου της Επικρατείας. 75 χρόνια, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2004, σ. 113 - 131.
39. Προστασία προσωπικών δεδομένων και ελευθερία της πληροφόρησης, σε: Δικαιώματα του Ανθρώπου, τεύχ. 22, 2004, σ. 519 - 554.
40. Κράτος πρόληψης και δικαίωμα στην ασφάλεια, σε: Χ. Ανθόπουλου - Ξ. Κοντιάδη - Θ. Παπαθεοδώρου (επιμ.), Ασφάλεια και δικαιώματα στην κοινωνία της διακινδύνευσης, Αθήνα - Κομοτηνή, 2005, σ. 109 - 135.
41. The prevention State and the right to security, σε: Revue Européenne De Droit Public/European Review of Public Law, 2006, σ. 773 - 786.
42. Το ασυμβίβαστο των ιδιοκτητών μέσων ενημέρωσης πριν και μετά το νέο άρθρο 14 § 9 του Συντάγματος, σε: Ξ. Κοντιάδη (επιμ.), Πέντε χρόνια μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, Αθήνα- Κομοτηνή, 2006, σ. 313 - 366.
43. Η αρχή της αναλογικότητας στο ιταλικό συνταγματικό δίκαιο, σε: Δικαιώματα του Ανθρώπου, τεύχος εκτός σειράς - III, 2005, σ. 105 - 131.
44. Ακαδημαϊκές ελευθερίες και επιλογή διδακτικού προσωπικού, σε: Δικαιώματα του Ανθρώπου, τεύχ. 29, 2006, σ. 205 - 225.
45. Η προοπτική του Συνταγματικού Δικαστηρίου, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 1, 2006, σ. 11 - 12.
46. Δικαίωμα στην εργασία και αξιοπρέπεια της εργασίας. Η «σύμβαση πρώτης πρόσληψης» ενώπιον του Conseil constitutionnel, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 3, 2006, σ. 349 - 355.
47. Τα μη κρατικά πανεπιστήμια και η δημόσια φύση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 4, 2006, σ. 423 - 434.
48. Το ελληνικό πολιτικό σύστημα ως κομματοκρατία, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 3, 2007, σ. 381 - 394.

49. Το δικαίωμα στη δημόσια ανωνυμία. Προστασία προσωπικών δεδομένων, ελευθερία του συνέρχεσθαι και ηλεκτρονικός έλεγχος των δημόσιων υπαίθριων συναθροίσεων, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 6, 2007, σ. 719 - 728.
50. The Electronic Surveillance of Public Assemblies: Political Privacy and Public Anonymite in Greece, σε: C. Acrivopoulou - P. Psygkas (eds.), Personal Data Privacy and Protection in a Surveillance Era: Technologies and Practices, 2010.
51. Συνταγματική ερμηνεία και θεμελιώδη δικαιώματα: η προσέγγιση του Δημήτρη Τσάτσου, σε: Χ. Ανθόπουλου - Γ. Κατρούγκαλου - Ξ. Κοντιάδη - Γ. Τασόπουλου (επιμ.), Σύνταγμα και ερμηνεία: η συμβολή του Δημήτρη Τσάτσου, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή, 2008, σ. 51 - 92.
52. Εκδημοκρατισμός των κομμάτων και προκριματικές εκλογές, σε: Το Σύνταγμα, τεύχ. 2, 2008, σ. 303 - 330 (σε συνεργασία με τον Ξ. Κοντιάδη).
53. Party democratization and primaries. Comparative tendencies and the Greek experience (σε συνεργασία με τον Ξ. Κοντιάδη), σε: Revue Européenne de Droit Public/European Review of Public Law, τόμος 21, αριθμ. 4, 2009.
54. Το ανεύθυνο του βουλευτή κατά το κοινοτικό δίκαιο, το ελληνικό συνταγματικό δίκαιο και την ΕΣΔΑ, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 1, 2009, σ. 54 - 67.
55. Ελευθερία της πολιτικής συζήτησης και προστασία της τιμής των πολιτικών προσώπων. Οι αποφάσεις 467/10.10.2006 και 51/30.1.2007 του ΕΣΡ υπό το φως της νομολογίας του ΕΔΔΑ, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 2, 2009, σ. 234 - 249.
56. Η εσωτερική δημοκρατία στα πολιτικά κόμματα. Σκέψεις με αφορμή την απόφαση ΑΠ 590/2009, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 3, 2009, σ. 300 - 311.
57. Προεδρική εκλογή και συνταγματική ορθότητα, σε: Α. Μανιτάκη (επιμ.), Η διαδικασία εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας και οι ερμηνευτικές της αμφιλογίες, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2010, σ. 105 - 136.

58. Σύνταγμα και εργασιακές σχέσεις των ιδιωτικών εκπαιδευτικών. Σκέψεις με αφορμή την απόφαση 622/2010 του ΣτΕ, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 4, 2010, σ. 484 - 493.
59. Πανεπιστημιακή διακυβέρνηση και Σύνταγμα, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 5, 2010, σ. 589 - 594.
60. Η συνταγματική αρχή της πλήρους αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ και η αναδιοργάνωση της πανεπιστημιακής διοίκησης, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 3, 2012, σ. 304 - 321.
61. Η συνταγματική αναθεώρηση μεταξύ οικονομικής κρίσης και αντιπολιτικής, σε: Χ. Μ. Ακριβοπούλου/Ν. Κ. Παπαχρήστου (επιμ.), Η πρόκληση της αναθεώρησης του Συντάγματος, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2013, σ. 267 - 279.
62. Το ΕΔΔΑ σε ρόλο Συνταγματικού Δικαστηρίου; Σκέψεις με αφορμή την απόφαση ΕΔΔΑ, Βαλλιανάτος και άλλοι κατά Ελλάδα, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 5, 2013, σ. 595 - 601.
63. Ο χρόνος εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 3, 2014, σ. 295 - 307.
64. Αδυναμία σχηματισμού Κυβέρνησης, διάλυση της Βουλής και εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας: οι σχέσεις μεταξύ των άρθρων 37 § 3 και 32 § 4 του Συντάγματος (σε συνεργασία με τον Ξ. Κοντιάδη), σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 6, 2014, σ. 698 - 704.
65. Σχετικά με τα τοπικά όρια του κωλύματος εκλογιμότητας των αξιωματικών των σωμάτων ασφαλείας κατά το άρθρο 14 § 7 εδ. ε' του ν. 3852/21010 (Γνμδ), Διοικητική Δίκη, τεύχ. 4, 2014, σ. 887 - 892.
66. Πολιτικά κόμματα και Δημοκρατία. Στοιχεία για μια επανερμηνεία του άρθρου 29 § 1 Συντ., σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 2, 2015, σ. 157 - 172.
67. Εκλογικά δικαιώματα, εκλογικά συστήματα και ΕΣΔΑ, ΔτΑ 66/2015, σ. 777 - 790.
68. Εκλογικό σύστημα, συνταγματική δικαιοσύνη και εκλογική μεταρρύθμιση στην Ιταλία, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 4, 2015, σ. 483 - 498.

69. The ECtHR in the role of a European Constitutional Court? Reflections on the ECtHR judgment Vallianatos and others versus Greece (7 November 2013) (σε συνεργασία με C. Akrivopoulou), σε: *International Journal of Human Rights and Constitutional Studies*, Vol. 3, No. 3, 2015, σ. 285 - 296.
70. The Emergence of the Golden Dawn Party: Political and Constitutional Implications (σε συνεργασία με N. Garipidis), σε: *DPCE*, 3/2015, σ. 651 - 669.
71. Κράτος πρόληψης, υπό δημοσίευση σε Α.Ι. Δ. Μεταξάς (επιμ.), Πολιτική Επιστήμη: Διακλαδική και Κριτική Προσέγγιση της Πολιτικής Πράξης (Δεκάτομο Έργο), 2016.
72. Ο έλεγχος της συνταγματικότητας των εκλογικών νόμων στην Ελλάδα και η αντισυνταγματικότητα του ισχύοντος εκλογικού συστήματος, σε: *Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου*, τεύχ. 5, 2015, σ. 559 – 574.
73. Προοπτικές μεταρρύθμισης του εκλογικού συστήματος, σε: *Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου*, τεύχ. 1/2016, σ. 16 – 22.
74. Κυβερνήσεις συνασπισμού και προγραμματικές συμφωνίες. Συνταγματικές προβληματικές (σε συνεργασία με τον Χ. Ακριβοπούλου), σε: *Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου*, τεύχ. 3, 2017, σ. 322 - 331.
75. Σύνταγμα, τηλεόραση και πλουραλισμός, σε: *Δικαιώματα του Ανθρώπου*, τεύχ. 71, 2017, σ. 111 – 124.
76. Άρθρο 25, σε: *Σύνταγμα - Κατ' άρθρο ερμηνεία*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2017, σ. 684 – 712.
77. Άρθρο 29, σε: *Σύνταγμα - Κατ' άρθρο ερμηνεία*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2017, σ. 773 – 792.
78. Άρθρα 54, σε: *Σύνταγμα - Κατ' άρθρο ερμηνεία*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2017, σ. 1004 – 1018.
79. Οικονομική κρίση, κοινωνικά δικαιώματα και αρχή της πραγματικότητας, σε Α. – Ι. Μεταξάς, *Το Δίκαιο της ανάγκης, επανέκδοση*, 2018.
80. Ελλάδα-Ιταλία 2018-1965: δύο κρίσεις σε σύγκριση, σε: *Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου*, τεύχ. 2/2018, σ. 148-155

81. Η ελευθερία της Αναθεωρητικής Βουλής, σε: Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, τεύχ. 5/2018, σ. 522-534.
82. Πρόταση εμπιστοσύνης εναντίον πρότασης ατομικής δυσπιστίας, σε: Ξ. Κοντιάδη, Αχ. Αιμιλιανίδη, Χ. Ανθόπουλου, Η δημόσια διοίκηση μετά την κρίση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019, σ. 25-31
83. Το Σύνταγμα πίσω από το Σύνταγμα. Ιστορία και κριτική της έννοιας του πραγματικού Συντάγματος, σε: Το Σύνταγμα εν εξελίξει. Τιμητικός Τόμος για τον Αντώνη Μανιτάκη, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019, σ. 175-209.